

шинството: върху такава основа би било възможно тѣ да бждатъ склонявани“.

Но нови отстъпки отъ страна на патриаршията не последвали, и българскиятъ църковенъ въпросъ останалъ да се реши чакъ следъ смъртта на митроп. Филарета (ноемврий 1867 г.). За щастие, руската църква вече имала правилень възгледъ за него. На изпратеното (16 декемвр. 1868 г.) отъ патриаршията окръжно послание до независимитѣ църкви, съ което се предлагало да се свика вселенски съборъ за решение на въпроса, рускиятъ св. Синодъ отговорилъ на 19 априлъ 1869 г., че отъ такъвъ съборъ нѣма нужда и че ще бжде по-добре, ако патриархътъ който е законень пастирь на българитѣ, имъ направи потрѣбнитѣ отстъпки, за да ги не тлѣсне въ крайности. Но, понеже патриаршията продължавала да поддържа, че на българитѣ не може да се даде отдѣлна църква, защото, ужъ, вселенската църква не можела да дѣли своитѣ пасоми по народностъ,—въпросътъ се решилъ тъй, както мислѣли българитѣ, т. е. безъ позволенieto на патриарха. Това, което рускиятъ Синодъ не се осмелилъ да посъветва, за да не наруши братското си единение съ патриаршията, наложилъ го опитниятъ руски посланикъ графъ Игнатиевъ. По негово налѣгане, великиятъ везиръ Али паша вржчилъ на 28 февруарий 1870 г. на българскитѣ първенци ферманъ, съ който се учредила *българска екзархия*. Отъ своя страна, патриаршията, откакъ направилъ безуспѣшни опити да се отмѣни фермана, свикала на 16 септемвр. 1872 г. великъ помѣстенъ съборъ, който, движенъ отъ национална злоба, прикривана задъ грѣмки фрази, прогласилъ българитѣ за схизматици. Решението на събора било съобщено и на руската църква; но тя не отговорила на посланието — което показвало, че не е съгласна съ това решение. Отговоръ билъ даденъ чакъ въ 1879 г., когато Синодътъ получилъ съобщение отъ патриаршията, че е признала пълната църковна независимостъ на Сърбия. Понеже въ сръбската църква вече влизала и нишката епархия, която по-рано зависѣла отъ екзархията, въ патриаршеското послание се съобщавало, че свещеници, които сж били ржкоположени отъ български епископи, станали такива следъ схизмата, трѣбва да се ржкополагатъ наново, понеже последнитѣ епископи сж низвергнати и отлъчени. Въ отговоръ на това послание, рускиятъ св. Синодъ изпратилъ на патриаршията дълго изложение, въ което, възъ основа на църковнитѣ канони, се доказвало съ очевидностъ, че решението на цариградския помѣстенъ съборъ отъ 1872 г. е неоснователно и че, дори ако се излиза отъ гледната точка на онзи съборъ, българитѣ могатъ да се считатъ